

# Sosiaali- ja terveyslautakunnan esitys talousarvioksi 2018 ja taloussuunnitelmaksi 2018 – 2021

## Sisällys

|     |                                                                     |    |
|-----|---------------------------------------------------------------------|----|
| 1   | Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala.....                         | 2  |
| 1.1 | Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset .....              | 2  |
| 1.2 | Tuloskortin keskeiset tavoitteet .....                              | 3  |
| 2   | Sosiaali- ja terveyslautakunta .....                                | 4  |
| 3   | Talous- ja hallintopalvelut .....                                   | 5  |
| 3.1 | Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset .....              | 5  |
| 3.2 | Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2018–2021 .....      | 5  |
| 3.3 | Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen 2018 ..... | 6  |
| 3.4 | Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut .....           | 6  |
| 4   | Erikoissairaanhoito .....                                           | 7  |
| 4.1 | Toiminnan kuvaus .....                                              | 7  |
| 4.2 | Talousarvion perustelut.....                                        | 8  |
| 4.3 | Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut .....           | 8  |
| 5   | Terveyspalvelut .....                                               | 9  |
| 5.1 | Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset .....              | 9  |
| 5.2 | Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2018–2021 .....      | 10 |
| 5.3 | Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen 2018.....  | 10 |
| 5.4 | Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut .....           | 11 |
| 6   | Perhepalvelut .....                                                 | 12 |
| 6.1 | Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset .....              | 12 |
| 6.2 | Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2018–2021 .....      | 13 |
| 6.3 | Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen 2018.....  | 13 |
| 6.4 | Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut .....           | 14 |
| 7   | Vanhus- ja vammaispalvelut .....                                    | 15 |
| 7.1 | Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset .....              | 15 |
| 7.2 | Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2018–2021 .....      | 16 |
| 7.3 | Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen 2018.....  | 16 |
| 7.4 | Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut .....           | 17 |

liite 1: Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan tuloskortti 2018

# 1 Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala

**Vastuuhenkilö:** Jukka T. Salminen

**Toimielin:** Sosiaali- ja terveyslautakunta

**Puheenjohtaja:** Pirkko Letto

|              | TP 2016  | KS 2017  | TA 2018  | %       | TS 2019  | TS 2020  | TS 2021  |
|--------------|----------|----------|----------|---------|----------|----------|----------|
| Tulot        | 71 485   | 48 200   | 42 382   | -12,1 % | 43 229   | 44 094   | 44 976   |
| Menot        | -640 669 | -627 706 | -617 000 | -1,7 %  | -637 564 | -660 036 | -680 797 |
| Toimintakate | -569 184 | -579 506 | -574 618 | 0,9 %   | -594 335 | -615 942 | -635 821 |

|                         | TP 2016         | KS 2017         | TA 2018         | %              | TS 2019         | TS 2020         | TS 2021         |
|-------------------------|-----------------|-----------------|-----------------|----------------|-----------------|-----------------|-----------------|
| Myyntitulot             | 14 376          | 10 678          | 10 506          | -1,6 %         | 10 716          | 10 930          | 11 149          |
| Maksutulot              | 31 464          | 25 239          | 26 994          | 7,0 %          | 27 534          | 28 084          | 28 646          |
| Tuet                    | 23 374          | 10 983          | 3 878           | -64,7 %        | 3 955           | 4 034           | 4 115           |
| Muut tulot              | 2 270           | 1 300           | 1 005           | -22,7 %        | 1 025           | 1 045           | 1 066           |
| <b>Tulot yhteensä</b>   | <b>71 485</b>   | <b>48 200</b>   | <b>42 382</b>   | <b>-12,1 %</b> | <b>43 229</b>   | <b>44 094</b>   | <b>44 976</b>   |
| Henkilöstömenot         | -136 532        | -141 053        | -141 361        | 0,2 %          | -146 073        | -151 221        | -155 978        |
| Asiakaspalvelujen ostot | -353 809        | -368 009        | -367 091        | -0,2 %         | -379 326        | -392 698        | -405 048        |
| Muiden palvelujen ostot | -53 857         | -56 399         | -56 204         | -0,3 %         | -58 077         | -60 124         | -62 015         |
| Materiaalin ostot       | -9 020          | -9 988          | -9 721          | -2,7 %         | -10 045         | -10 399         | -10 726         |
| Avustukset              | -66 418         | -33 299         | -20 365         | -38,8 %        | -21 043         | -21 785         | -22 470         |
| Vuokrat                 | -20 513         | -18 538         | -21 829         | 17,8 %         | -22 557         | -23 352         | -24 086         |
| Muut menot              | -519            | -419            | -429            | 2,3 %          | -443            | -459            | -473            |
| <b>Menot yhteensä</b>   | <b>-640 669</b> | <b>-627 706</b> | <b>-617 000</b> | <b>-1,7 %</b>  | <b>-637 564</b> | <b>-660 036</b> | <b>-680 797</b> |
| <b>Toimintakate</b>     | <b>-569 184</b> | <b>-579 506</b> | <b>-574 618</b> | <b>0,9 %</b>   | <b>-594 335</b> | <b>-615 942</b> | <b>-635 821</b> |

## 1.1 Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala vastaa sosiaali- ja terveyslautakunnan toimialaan sekä suun terveydenhuollon liikelaitoksen tehtäväalueeseen kuuluvien asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialaan kuuluvat talous- ja hallintopalvelujen, perhepalvelujen, vanhus- ja vammaispalvelujen, terveystalvelujen sekä Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen tulosalueet. Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitos toimii kunnallisena liikelaitoksena ja on johtokuntansa alainen. Muut tulosalueet ovat sosiaali- ja terveyslautakunnan alaisia.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala valmistautuu talousarviovuonna poikkeuksellisen suuriin muutoksiin. Vanhentuneet tietojärjestelmät korvaava asiakas- ja potilastietojärjestelmä Epic otetaan Vantaalla käyttöön kumppaneista ensimmäisenä vuoden 2018 loppupuolella (ns. Apotti-hanke). Samanaikaisesti Suomessa valmistaudutaan siirtämään sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämisvastuu kunnilta maakunnille vuoden 2020 alusta. Järjestäminen ja tuottaminen erotetaan, myös sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitus, ohjaus ja verotus muuttuvat. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala raportoi sote- ja maakuntauudistuksesta säännöllisesti lautakunnalle.

Uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönotto ja siihen liittyvät käyttäjäkoulutukset sekä sote-uudistuksen valmistelutehtävät tulevat sitomaan talousarviovuonna huomattavan määrän toimialan henkilöresurssia kaikilta tulosalueilta. Tämä vaatii tarkkaa ennakointia palvelutason ylläpitämiseksi. Myös kilpailu henkilökunnasta kiihtyy.

Muutos edellyttää taitavaa johtamista ja ammattitaitoisen henkilökunnan jaksamisen varmistamista. Toimialaa koskeissa suurissa muutoksissa henkilökunnan tiedonsaanti turvataan ajantasaisella muutosviestinnällä.

Sosiaali- ja terveystalouden kustannustehokkuus on hyvä. Väestön palvelutarpeiden kasvun ja kuntatalouden mahdollisuuksien yhteensovittaminen on jatkuva haaste palvelujen järjestämiselle. Väestömuutosten aiheuttamaan palvelutarpeen kasvuun vastataan uudistamalla palveluprosesseja ja parantamalla tuottavuutta organisaation eri tasoilla. Väestömuutokset heijastuvat kaikkien tulosalueiden palvelujen kysyntään. Ikääntyneiden määrä kasvaa samalla kun Vantaan väestönkasvu on ollut ennustettuakin suurempaa. Yleinen taloustilanne ja väestön työllisyys vaikuttaa kuntalaisten hyvinvointiin ja toimialan palvelujen tarpeeseen. Ehkäisevää työtä lastensuojelutarpeen vähentämiseksi tulee jatkaa kaikilla sektoreilla myös tulevana vuosina. Maahanmuutto lisää alueen työikäisen väestön määrää, mutta myös erilaisia palvelutarpeita. Mm. kansainvälisten kriisien ennustamattomuuden vuoksi turvapaikanhakijoiden määrää ja tulevien vuosien kaikkia palvelutarpeita on haasteellista ennakoida.

Toimialan menomääräraha vuodelle 2018 on 617,0 milj. euroa, ja tulomääräraha 42,4 milj. euroa. Oman toiminnan menomääräraha ilman erikoissairaanhoidon on 391,4 milj. euroa ja tulomääräraha 41,2 milj. euroa.

Erikoissairaanhoidon menomääräraha on 225,6 milj. euroa ja tulomääräraha 1,2 milj. euroa.

## 1.2 Tulokortin keskeiset tavoitteet

Sosiaali- ja terveydenhuollon strategia perustuu kaupunkitason strategiaan linjauksiin, toimialan kehikseen sekä toimintaympäristön muutosten ennakointiin. Toimiala toteuttaa osaltaan myös uudessa valtuustokauden strategiassa ja sen talouslinjauksissa määriteltäviä tavoitteita.

Sosiaali- ja terveydenhuollon vuoden 2018 tulokorttiin tiivistyvän strategian keskeiset tavoitteet ovat:

- Laadukkaiden ja yhdenvertaisten palveluiden tuottaminen talouden tasapainottamisen puitteissa tuottavuutta ja kustannustehokkuutta edelleen kehittäen.
- Vantaalaisten hyvinvoinnin tukeminen palveluja asiakaslähtöisesti kehittäen.
- Uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän onnistunut käyttöönotto.
- Vantaalaisten laadukkaiden palvelujen varmistaminen sote- ja maakuntauudistusta valmisteltaessa.
- Henkilöstön pysyvyyden ja jaksamisen varmistaminen sekä rekrytoinnissa onnistuminen.

Toimialan tulokortilla esitettävien tavoitteiden lisäksi toteutetaan useita kehittämistoimia, jotka konkretisoituvat tulosalueiden toimintasuunnitelmissa. Toimintaympäristön muuttuessa toimiala uudistaa tarvittaessa organisaatiotaan vastaamaan entistä paremmin asiakkaiden yksilöllistyviä tarpeita ja lainsäädännön muutoksia.

## 2 Sosiaali- ja terveyslautakunta

|              | TP 2016 | KS 2017 | TA 2018 | %     | TS 2019 | TS 2020 | TS 2021 |
|--------------|---------|---------|---------|-------|---------|---------|---------|
| Tulot        | 0       | 0       | 0       | 0,0 % | 0       | 0       | 0       |
| Menot        | -66     | -131    | -131    | 0,0 % | -135    | -140    | -145    |
| Toimintakate | -66     | -131    | -131    | 0,0 % | -135    | -140    | -145    |

|                         | TP 2016    | KS 2017     | TA 2018     | %            | TS 2019     | TS 2020     | TS 2021     |
|-------------------------|------------|-------------|-------------|--------------|-------------|-------------|-------------|
| Myyntitulot             | 0          | 0           | 0           | 0,0 %        | 0           | 0           | 0           |
| Maksutulot              | 0          | 0           | 0           | 0,0 %        | 0           | 0           | 0           |
| Tuet                    | 0          | 0           | 0           | 0,0 %        | 0           | 0           | 0           |
| Muut tulot              | 0          | 0           | 0           | 0,0 %        | 0           | 0           | 0           |
| <b>Tulot yhteensä</b>   | <b>0</b>   | <b>0</b>    | <b>0</b>    | <b>0,0 %</b> | <b>0</b>    | <b>0</b>    | <b>0</b>    |
| Henkilöstömenot         | -57        | -59         | -59         | -0,1 %       | -61         | -63         | -65         |
| Asiakaspalvelujen ostot | 0          | 0           | 0           | 0,0 %        | 0           | 0           | 0           |
| Muiden palvelujen ostot | -9         | -69         | -69         | 0,1 %        | -71         | -73         | -76         |
| Materiaalin ostot       | -1         | -2          | -2          | 0,0 %        | -2          | -2          | -2          |
| Avustukset              | 0          | 0           | 0           | 0,0 %        | 0           | 0           | 0           |
| Vuokrat                 | 0          | -1          | -1          | 0,0 %        | -1          | -1          | -1          |
| Muut menot              | 0          | 0           | 0           | 0,0 %        | 0           | 0           | 0           |
| <b>Menot yhteensä</b>   | <b>-66</b> | <b>-131</b> | <b>-131</b> | <b>0,0 %</b> | <b>-135</b> | <b>-140</b> | <b>-145</b> |
| <b>Toimintakate</b>     | <b>-66</b> | <b>-131</b> | <b>-131</b> | <b>0,0 %</b> | <b>-135</b> | <b>-140</b> | <b>-145</b> |

Sosiaali- ja terveyslautakunta huolehtii kaupungin tehtäväksi säädetystä sosiaalihuollosta ja terveydenhuollosta sikäli kuin näistä tehtävistä ei ole erikseen määrätty sekä kaupunginvaltuuston hyväksymän Vantaan kaupungin sosiaalisen luototuksen rahaston säännön mukaisista tehtävistä. Lautakunta toimii tilaajalautakuntana suhteessa suun terveydenhuollon liikelaitokseen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta tehtäväalueellaan päättää:

- työvoiman ja muiden voimavarojen sijoittamisesta eri tulosalueille,
- vammaispalvelulain ja sosiaalihoitolain mukaisten henkilökuljetusten hankinnasta,
- asiakasmaksuista, mukaan lukien suun terveydenhuollon asiakasmaksut,
- toimipisteen perustamisesta tai lakkauttamisesta.

Yksilöasioiden jaosto päättää:

- yksilöä ja perhettä koskevien päätösten tekemisestä, ja
- ne asiat, joissa asiakas on saattanut viranhaltijan tekemän päätöksen jaoston käsiteltäväksi.

Tehtäväalue sisältää sosiaali- ja terveyslautakunnan ja sen jaoston luottamushenkilötoiminnan kustannukset. Kustannukset koostuvat kokouspalkkioista, matkakuluista sekä muista kokouksiin liittyvistä kustannuksista ja luottamushenkilöiden koulutuskustannuksista. Lautakunta kokoontuu kesätaukoa lukuun ottamatta noin kuukausittain.

### 3 Talous- ja hallintopalvelut

|              | TP 2016 | KS 2017 | TA 2018 | %       | TS 2019 | TS 2020 | TS 2021 |
|--------------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|
| Tulot        | 319     | 445     | 500     | 12,4 %  | 510     | 520     | 531     |
| Menot        | -5 266  | -10 471 | -7 172  | -31,5 % | -7 411  | -7 670  | -7 914  |
| Toimintakate | -4 947  | -10 026 | -6 672  | 50,3 %  | -6 901  | -7 150  | -7 383  |

|                         | TP 2016       | KS 2017        | TA 2018       | %              | TS 2019       | TS 2020       | TS 2021       |
|-------------------------|---------------|----------------|---------------|----------------|---------------|---------------|---------------|
| Myyntitulot             | 299           | 400            | 350           | -12,5 %        | 357           | 364           | 371           |
| Maksutulot              | 0             | 0              | 0             | 0,0 %          | 0             | 0             | 0             |
| Tuet                    | 6             | 0              | 0             | 0,0 %          | 0             | 0             | 0             |
| Muut tulot              | 14            | 45             | 150           | 233,3 %        | 153           | 156           | 159           |
| <b>Tulot yhteensä</b>   | <b>319</b>    | <b>445</b>     | <b>500</b>    | <b>12,4 %</b>  | <b>510</b>    | <b>520</b>    | <b>531</b>    |
| Henkilöstömenot         | -4 228        | -4 139         | -3 892        | -6,0 %         | -4 021        | -4 162        | -4 294        |
| Asiakaspalvelujen ostot | 0             | -1 978         | 0             | -100,0 %       | 0             | 0             | 0             |
| Muiden palvelujen ostot | -612          | -3 919         | -2 887        | -26,3 %        | -2 983        | -3 087        | -3 185        |
| Materiaalin ostot       | -87           | -79            | -101          | 28,2 %         | -104          | -108          | -111          |
| Avustukset              | 0             | 0              | 0             | 0,0 %          | 0             | 0             | 0             |
| Vuokrat                 | -337          | -357           | -292          | -18,1 %        | -302          | -313          | -323          |
| Muut menot              | -2            | 0              | 0             | 0,0 %          | 0             | 0             | 0             |
| <b>Menot yhteensä</b>   | <b>-5 266</b> | <b>-10 471</b> | <b>-7 172</b> | <b>-31,5 %</b> | <b>-7 411</b> | <b>-7 670</b> | <b>-7 914</b> |
| <b>Toimintakate</b>     | <b>-4 947</b> | <b>-10 026</b> | <b>-6 672</b> | <b>50,3 %</b>  | <b>-6 901</b> | <b>-7 150</b> | <b>-7 383</b> |

#### 3.1 Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Talous- ja hallintopalvelujen tulosalue vastaa keskitetysti toimialan talouteen, hallintoon, henkilöstöasioihin ja kehittämisen koordinointiin liittyvistä tehtävistä sekä tarjoaa tukipalveluja toimialan muille tulosalueille.

Tulosalue koordinoi yhteistyötä kaupungin keskushallinnon ja palvelukeskusten kanssa. Tulosalue tuottaa palvelunsa pääosin omana toimintana. Tulosalueen menomääräraha on varauduttu toimialalla ulkopuolisella rahoituksella toteutettavien hankkeiden menoihin, koko toimialan varhe-maksuihin sekä muihin toimialan velvoitteisiin. Vantaan Apotti-hanketoimisto kuuluu talous- ja hallintopalveluihin, mutta sen määrärahoista vastaa tietohallinnon palvelukeskus.

Vuonna 2018 uusi asiakas- ja potilastietojärjestelmä Epic otetaan Vantaalla käyttöön ensimmäisenä Apotti-hankkeen osakkaista. Käyttöönotto on erittäin vaativa ponnistus johtamisen, koulutuksen ja teknisen toteutuksen osalta. Talous- ja hallintopalvelut koordinoi Vantaan käyttöönottoa. Toimialan valmistautuminen sote- ja maakuntauudistukseen jatkuu, ja talous- ja hallintopalvelut koordinoi toimialan valmistelutehtäviä. Sote-uudistukseen valmistautuminen ja uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönotto heijastuu kaikkien tulosalueiden toimintaan, ja ne vaativat henkilökunnan irrottautumista näihin tehtäviin. Tulosalueen haasteena on selviytyä myös todennäköisesti lisääntyvästä lähtövaihtuvuudesta.

Tulosalueen menomääräraha vuodelle 2018 on 7,2 milj. euroa ja tulomääräraha 0,5 milj. euroa.

#### 3.2 Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2018–2021

- Palveluprosessien digitalisaatiota edistetään.
- Suunnitellaan ja toteutetaan uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän tuotannonaikainen hallintamalli.
- Toimialan tuottavuuden kehittämistä ja seuranta tuetaan.
- Toimialan johdon ja esimiesten saama johtamisen tuki varmistetaan.

### 3.3 Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen 2018

- Apotti-hankkeessa valmistellaan uuden tietojärjestelmän käyttöönottoimet, ja koordinoidaan laaja Epic-järjestelmän käyttöönottokoulutus toimialan henkilöstölle.
- Pyritään minimoimaan Apotti-hankkeen ja sote-uudistuksen toimeenpanosta aiheutuvia mahdollisia henkilökunnan vaihtuvuuden riskejä.
- Sairauskertomusarkistot keskitetään Katriinan sairaalaan terveysasemilta vuoden 2018 aikana.
- Edistetään toimialan aktiivista otetta palvelujen ja toiminnan kehittämisessä mm. tukemalla kansallisten hyvinvointia ja terveyttä edistävien hankkeiden toteutusta Vantaalla.
- Ostopalvelujen vaikuttavuuden kehittämistä jatketaan yhteistyössä palveluntuottajien kanssa.
- Esimiesten työhyvinvointia tuetaan vahvistamalla vuorovaikutteisia johtamisen toimintamalleja.
- Toukokuussa 2018 voimaantulevan EU:n tietosuoja-asetuksen vaatimat muutokset toteutetaan.

### 3.4 Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

| Talous- ja hallintopalvelut                                           | TP 2015 | TP 2016 | KS 2017 | TA 2018 |
|-----------------------------------------------------------------------|---------|---------|---------|---------|
| Toimialan henkilöstömäärä <sup>(1)</sup>                              | 2 629   | 2 677   | 2 682   | 2718    |
| Toimialan esimiesten määrä <sup>(1)</sup>                             | 215     | 191     | 194     | 191     |
| Talous- ja hallintopalv. henkilöstömäärä <sup>(2)</sup>               | 50      | 55      | 64      | 64      |
| Hallinnollisten tehtävien toteutunut työaika henkilöstövuosina        | 40,0    | 44,0    | 51,2    | 51,2    |
| Talous- ja hallintopalvelujen henkilöstö / toimialan henkilöstö       | 1,9 %   | 2,1 %   | 2,4 %   | 2,0 %   |
| Talous- ja hallintopalvelujen henkilöstö / toimialan esimiesten määrä | 23,3 %  | 29,3 %  | 25,2 %  | 33,5%   |

1) Henkilöstömäärän laskentatapaa on talousarviovuosien aikana täsmennetty. Sis. suun terveydenhuollon liikelaitoksen.  
2) Sis. tietohallinnon rahoittaman Apotti-hankkeen henkilöstöä

## 4 Erikoissairaanhoito

|              | TP 2016  | KS 2017  | TA 2018  | %      | TS 2019  | TS 2020  | TS 2021  |
|--------------|----------|----------|----------|--------|----------|----------|----------|
| Tulot        | 1 063    | 600      | 1 150    | 91,7 % | 1 173    | 1 196    | 1 220    |
| Menot        | -218 615 | -226 284 | -225 642 | -0,3 % | -233 163 | -241 382 | -248 973 |
| Toimintakate | -217 552 | -225 684 | -224 492 | 0,5 %  | -231 990 | -240 185 | -247 753 |

|                         | TP 2016         | KS 2017         | TA 2018         | %             | TS 2019         | TS 2020         | TS 2021         |
|-------------------------|-----------------|-----------------|-----------------|---------------|-----------------|-----------------|-----------------|
| Myyntitulot             | 1 063           | 600             | 1 150           | 91,7 %        | 1 173           | 1 196           | 1 220           |
| Maksutulot              | 0               | 0               | 0               | 0,0 %         | 0               | 0               | 0               |
| Tuet                    | 0               | 0               | 0               | 0,0 %         | 0               | 0               | 0               |
| Muut tulot              | 0               | 0               | 0               | 0,0 %         | 0               | 0               | 0               |
| <b>Tulot yhteensä</b>   | <b>1 063</b>    | <b>600</b>      | <b>1 150</b>    | <b>91,7 %</b> | <b>1 173</b>    | <b>1 196</b>    | <b>1 220</b>    |
| Henkilöstömenot         | -4 936          | -5 000          | -3 500          | -30,0 %       | -3 617          | -3 744          | -3 862          |
| Asiakaspalvelujen ostot | -208 913        | -216 304        | -217 152        | 0,4 %         | -224 390        | -232 299        | -239 605        |
| Muiden palvelujen ostot | -4 765          | -4 980          | -4 990          | 0,2 %         | -5 156          | -5 338          | -5 506          |
| Materiaalin ostot       | 0               | 0               | 0               | 0,0 %         | 0               | 0               | 0               |
| Avustukset              | 0               | 0               | 0               | 0,0 %         | 0               | 0               | 0               |
| Vuokrat                 | 0               | 0               | 0               | 0,0 %         | 0               | 0               | 0               |
| Muut menot              | 0               | 0               | 0               | 0,0 %         | 0               | 0               | 0               |
| <b>Menot yhteensä</b>   | <b>-218 615</b> | <b>-226 284</b> | <b>-225 642</b> | <b>-0,3 %</b> | <b>-233 163</b> | <b>-241 382</b> | <b>-248 973</b> |
| <b>Toimintakate</b>     | <b>-217 552</b> | <b>-225 684</b> | <b>-224 492</b> | <b>0,5 %</b>  | <b>-231 990</b> | <b>-240 185</b> | <b>-247 753</b> |

### 4.1 Toiminnan kuvaus

Vantaa hankkii erikoissairaanhoidon palvelut pääasiassa Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriltä (HUS). Potilaat ohjautuvat erikoissairaanhoitoon lääkärin läheteellä. Läheteistä yli puolet kirjoitetaan terveysasemilta. Erikoissairaanhoito tekee kiireellisyys- ja hoidon tarpeen arvioinnin läheteen perusteella. Terveystieteiden tutkimuskeskukseen mukaan hoidon tarpeen arviointi on aloitettava kolmen viikon kuluessa siitä, kun lähete on saapunut erikoissairaanhoitoon, tarvittavat tutkimukset tulee aloittaa kolmen kuukauden sisällä ja varsinaiseen hoitoon on päästävä kuudessa kuukaudessa. Kiireellinen sairaanhoito annetaan ilman lähetettä. Toimiala toimii tiiviissä yhteistyössä kaupunkia edustavien HUS-luottamushenkilöiden kanssa ja tukee Vantaan HUS-omistajaohjausta.

Vantaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala ja HYKS sopivat HUS:n tuottaman erikoissairaanhoidon palveluista suunnittelukokouksissa (sopimusohjaus). HUS tuottaa kunnalle palvelutuotteina NordDRG-tuotteita (hoitokokonaisuuksia), käyntituotteita, hoitopäivätuotteita sekä terveydenhuoltolain mukaisia erikoislääkärin konsultaatioita. Osa konsultaatio- ja koulutustoiminnasta toteutuu Vantaan terveysasemilla.

Vuonna 2018 jatketaan psykiatriakonsultaatiota sekä tehdään tiivistä yhteistyötä HYKS Psykiatrian poliklinikan ja Martinlaakson terveysaseman matalan kynnyksen vastaanottotoiminnassa ja psykogeriatrissa. Matalan kynnyksen toiminnasta saatujen kokemusten perusteella psykiatriakonsultaatiomallia on tarkoitus laajentaa muille terveysasemille. Palliatiivista hoitoa kehitetään sairaalapalvelujen ja erikoissairaanhoidon yhteistyönä. Uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönottoon ja sote-muutoksiin valmistaudutaan yhtenäistämällä hoitoprosesseja. Aktiivista tutkimusyhteistyötä esimerkiksi diabeteksen ja perhesuunnittelun osalta jatketaan. Ihosairauksien varhaista analysoinnin ja hoidon toteutuksen kehittämistä HUS:n kanssa jatketaan. Lisäksi terveysasemien lääkäreiden ihotautiosaamista syvennetään yhteisillä koulutuksilla. Mahdollisuus kardiologisen konsultaation käynnistämiseen terveysasemilla ja neurologisen konsultaation käynnistämiseen sairaalapalveluissa arvioidaan.

Uniapneapotilaiden hoitotarvikejakelu toimii kaupungin hoitotarvikejakeluyksikön kautta, ja diagnostiikan osalta yhteistä hoitoprosessia kehitetään edelleen. Osa hyvässä hoitotasapainossa olevien aikuisten insuliinipumppupotilaiden hoidosta on siirretty Pohjois-Vantaan diabetesyksikön vastuulle, ja henkilöstö on koulutettu. Vuoden 2018 aikana koulutetaan muiden diabetesyksiköiden henkilöstö insuliinipumppupotilaiden hoitoon. Kuntoutusyksikön apuvälinetoiminnan siirtymisestä HUS:iin neuvotellaan.

HYKS Akuutti jatkaa Vantaan perusterveydenhuollon päivystyksen tuottamista osana Peijaksen yhteispäivystystä.

## 4.2 Talousarvion perustelut

Erikoissairaanhoidon menomääräraha on 225,6 milj. euroa ja tulomääräraha 1,2 milj. euroa. HUS-palvelusopimuksen osalta talousarviossa on varauduttu 216,9 milj. euroon. Erikoissairaanhoidon tehtäväalueella on lisäksi määrärahat HUS-eläkevastuisiin 3,5 milj. euroa sekä myrkytystietokeskuksen, ensihoidon, lääkärihelikopterin ja muihin erikoissairaanhoidon menoihin 5,2 milj. euroa.

## 4.3 Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

| <b>Erikoissairaanhoido</b>                                             | <b>TP 2015</b> | <b>TP 2016</b> | <b>KS 2017</b> | <b>TA 2018</b> |
|------------------------------------------------------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
| Tuotteistetut hoitokokonaisuudet                                       | 85 710         | 84 272         | 82 667         | 89 809         |
| Poliklinikkakäynnit                                                    | 252 057        | 256 636        | 247 220        | 270 890        |
| Vuodeosastohoitopäivät                                                 | 30 584         | 34 351         | 29 672         | 30 266         |
| Kaikki jonossa olevat                                                  | 2 303          | 2 409          | 2 140          | 2 222          |
| Laskutetut siirtoviivepäivät                                           | 473            | 336            | 0              | 0              |
| Erikoissairaanhoidon palvelusopimuksen arvo/ milj. eur. <sup>(1)</sup> | 221,2          | 211,2          | 215,2          | 216,9          |
| Euroa/asukas <sup>(2)</sup>                                            | 1 031          | 927            | 971            | 963            |
| Euroa/hoitokokonaisuus (hinnoiteltu tuote)                             | 1 549          | 2 570          | 1 640          | 1 479          |

<sup>1)</sup> Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (HUS) ja Vantaan kaupunki neuvottelevat erikoissairaanhoidon tuotekokonaisuuksien määrästä ja kokonais-  
kustannusarviosta vuosittain. Neuvottelutulos kirjataan palvelusopimukseen. Tilinpäätöstiedot eivät sisällä kalliin hoidon tasausta. Vuoden 2016  
tilinpäätös sisältää ylijäämäpalautuksen vuodelta 2015 (7,8 m€) ja vuodelta 2016 (12,5 m€).

<sup>2)</sup> Vuoden 2015 ja 2016 ylijäämäpalautukset huomioiden erikoissairaanhoidon palvelusopimuksen mukaiseen palvelutuotannon toteutukseen  
käytettiin 927 euroa/ asukas vuonna 2016.



## 5 Terveyspalvelut

|              | TP 2016 | KS 2017 | TA 2018 | %       | TS 2019 | TS 2020  | TS 2021  |
|--------------|---------|---------|---------|---------|---------|----------|----------|
| Tulot        | 3 569   | 3 830   | 4 156   | 8,5 %   | 4 239   | 4 324    | 4 410    |
| Menot        | -80 207 | -83 202 | -93 926 | 12,9 %  | -97 057 | -100 478 | -103 638 |
| Toimintakate | -76 638 | -79 372 | -89 770 | -11,6 % | -92 817 | -96 154  | -99 227  |

|                         | TP 2016        | KS 2017        | TA 2018        | %              | TS 2019        | TS 2020         | TS 2021         |
|-------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|-----------------|-----------------|
| Myyntitulot             | 1 429          | 1 417          | 1 417          | 0,0 %          | 1 445          | 1 474           | 1 503           |
| Maksutulot              | 2 124          | 2 409          | 2 735          | 13,5 %         | 2 789          | 2 845           | 2 902           |
| Tuet                    | 1              | 0              | 0              | 0,0 %          | 0              | 0               | 0               |
| Muut tulot              | 15             | 5              | 5              | 8,9 %          | 5              | 5               | 5               |
| <b>Tulot yhteensä</b>   | <b>3 569</b>   | <b>3 830</b>   | <b>4 156</b>   | <b>8,5 %</b>   | <b>4 239</b>   | <b>4 324</b>    | <b>4 410</b>    |
| Henkilöstömenot         | -31 759        | -33 317        | -37 510        | 12,6 %         | -38 760        | -40 126         | -41 388         |
| Asiakaspalvelujen ostot | -23 232        | -25 285        | -27 996        | 10,7 %         | -28 929        | -29 949         | -30 891         |
| Muiden palvelujen ostot | -13 800        | -13 220        | -15 202        | 15,0 %         | -15 709        | -16 262         | -16 774         |
| Materiaalin ostot       | -5 406         | -6 052         | -6 044         | -0,1 %         | -6 245         | -6 465          | -6 669          |
| Avustukset              | -894           | -240           | -240           | 0,0 %          | -248           | -257            | -265            |
| Vuokrat                 | -5 001         | -4 984         | -6 821         | 36,9 %         | -7 048         | -7 296          | -7 526          |
| Muut menot              | -114           | -105           | -114           | 8,4 %          | -117           | -122            | -125            |
| <b>Menot yhteensä</b>   | <b>-80 207</b> | <b>-83 202</b> | <b>-93 926</b> | <b>12,9 %</b>  | <b>-97 057</b> | <b>-100 478</b> | <b>-103 638</b> |
| <b>Toimintakate</b>     | <b>-76 638</b> | <b>-79 372</b> | <b>-89 770</b> | <b>-11,6 %</b> | <b>-92 817</b> | <b>-96 154</b>  | <b>-99 227</b>  |

### 5.1 Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Terveyspalvelujen tulosalue muodostuu terveysasemapaalvelujen kolmesta tulosityksiköstä sekä ennaltaehkäisevän terveydenhuollon ja kuntoutuksen tulosityksiköistä. Tulosalueen yhteistyö on tiivistä HUS:n kanssa. Terveyskeskuspäivystys toimii Peijaksen sairaalan yhteydessä yhteispäivystysperiaatteella erikoissairaanhoidon kanssa. Suun terveydenhuollon ja välinehuollon palvelut tuottaa Suun terveydenhuollon liikelaitos. Sosiaali- ja terveyslautakunta toimii suun terveydenhuollon palvelujen tilaajana, ja menomäärärahat on budjetoitu suoriteperusteisen palvelusopimuksen mukaisesti terveyspalvelujen tulosalueelle.

Terveysasemapaalvelujen perustehtävä on edistää kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia ennalta ehkäisemällä ja hoitamalla sairauksia. Ennaltaehkäisevän terveydenhuollon perustehtävä on lasta odottavien, lasten ja nuorten sekä heidän perheidensä sekä opiskelijoiden terveen kasvun ja kehityksen, terveyden, hyvinvoinnin ja opiskelukyvyn edistäminen ja tukeminen. Kuntoutusyksikön perustehtävä on edistää ja ylläpitää vantaalaisten toimintakykyä järjestämällä suunnitellusti arviointi-, ohjaus-, neuvonta-, terapia-, asiantuntija- ja apuvälinepalveluja.

Tulosalueen palvelujen kehittämisessä huomioidaan kaupungin talouden tasapainottamisen edellyttämät talouden haasteet ja vaatimukset sekä sote-uudistuksen vaatimat toiminnalliset ja tuotannolliset vaatimukset. Sähköistä asiointia lisätään lakien ja tietoteknisten sopimusten mahdollistamissa raameissa. Tulosalue on aktiivisesti mukana Apotti-hankkeessa, ja loppuvuodesta keskitytään uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönottoon. Ruotsinkieliset vastaanottopalvelut toteutetaan, ja ruotsinkielistä puhelinpalvelua muotoillaan koko tulosalueella.

Tulosalueen menomääräraha vuodelle 2018 on 93,9 milj. euroa ja tulomääräraha 4,2 milj. euroa.

## 5.2 Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2018–2021

- Terveyspalvelujen tulosityksiköt tuottavat väestön tarpeen ja lainsäädännön mukaiset perusterveydenhuollon palvelut kuntalaisille hoitotakuulainsäädännön ja talousarvion puitteissa.
- Palvelutarpeen kasvua hallitaan tuottavuustoimilla ja toimintojen kehittämisellä.
- Digitalisaation ja sähköisten palvelujen mahdollisuudet hyödynnetään asiakaspalvelussa sekä työprosessien ja resurssien järjestämisessä ja hallinnassa.
- Päihde- ja mielenterveyspalvelujen toimintoja kehitetään yhteistyössä perhepalvelujen ja HUS:n kanssa.

## 5.3 Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen 2018

- Päihdepalvelujen tulosityksikkö lukuun ottamatta kuntouttavia asumispalveluja siirtyy 1.1.2018 alkaen perhepalveluista terveyspalvelujen tulosalueelle. Päihdepalvelujen siirtyminen terveyspalveluihin mahdollistaa uudenlaisten toimintatapojen kehittämisen sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten kesken.
- Matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalvelujen toimintamalli vakiinnutetaan Martinlaakson terveysaseman kokemusten perusteella.
- Fysioterapian suoravastaanotto laajennetaan kaikille terveysasemille ja valmistellaan apuvälinetoiminnan siirto liikkeenluovutuksella HUS:iin.
- Kuntoutustyöryhmien toimintaa kehitetään asiakasprosessien sujuvoittamiseksi lean-mallin avulla sekä lisätään moniammatillisia ryhmiä fysio- ja toimintaterapiassa.
- Palvelujen saatavuutta parannetaan laajentamalla palvelusetelien myöntämisperusteita. Uudet palvelusetelit tuodaan lautakunnan hyväksyttäväksi.
- Asumispalvelujen lääkäripalvelujen siirtyminen vanhus- ja vammaispalveluista terveyspalveluihin valmistellaan syksyn 2017 aikana.
- Äkillisesti sairastuneiden potilaiden päiväpoliklinikan vapaata valintaa jatketaan ja sähköisen hoidon tarpeen arvioinnin käyttöä kaikilla terveysasemilla laajennetaan.
- Tarkistuslautakunta on kiinnittänyt huomiota alueellisiin eroihin palvelujen saatavuudessa. Palvelujen saatavuutta on tarkoitus parantaa ohjaamalla asiakkaita alueille, joissa palveluja on saatavissa, kehittämällä ja lisäämällä sähköisiä palveluja sekä arvioimalla jatkuvasti resurssien jakaantumista alueellisesti.
- Asiakkaan palveluprosesseja sujuvoitetaan hoitoprosesseja uudistamalla sekä terveysasemien puhelinpalvelua keskittämällä.
- Keskitytään työhyvinvoinnin ylläpitämiseen ja kehittämiseen hyvällä muutosjohtamisella ja henkilöstön osallistumisella toiminnan suunnitteluun.
- Ennaltaehkäisevässä terveydenhuollossa henkilöstön osaamista vahvistetaan, ja tulosityksikön toimintatapoja kehitetään edelleen kansanterveydellisten ongelmien ennaltaehkäisemiseksi odottavissa perheissä sekä lasten ja nuorten sekä opiskelijoiden parissa (mm. raskausdiabetes, painonhallinta, mielenterveysongelmat, päihteet, elämänhallinta).
- Neuvolan perheohjauksen varhaisen tuen toimintamalleja kehitetään yhteistyössä perhepalvelujen kanssa sosiaalihuoltolain edellyttämällä tavalla.
- Seksuaaliterveyden edistämistä kehitetään yhteistyössä perhesuunnitteluneuvoloiden kanssa, tavoitteena raskauden keskeytysten sekä sukupuolitautien väheneminen. Selvitetään maksuttoman ehkäisyn tarjonta alle

25-vuotiaille.

- Asiakaskohtaisen työn koordinoinnin kehittämistä jatketaan ennaltaehkäisevän terveydenhuollon tulosyksikössä yhdessä perheiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa "Osallisena perheen elämässä" – toimintamallin mukaisesti päällekkäisiä toimintoja karsien.
- Maahanmuuttajien erityistarpeisiin vastaavia palveluja kehitetään yhteistyössä sosiaali- ja terveystieteiden, Vantaan muiden hallinnonalojen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.
- Etäkonsultaatiotoimintaa laajennetaan yhdessä HUS:n kanssa.

## 5.4 Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

| <b>Terveyspalvelut</b>                                                                                               | <b>TP 2015</b> | <b>TP 2016</b> | <b>KS 2017</b> | <b>TA 2018</b> |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
| Vastaanottokäynnit terveysaseman lääkärille asukasta kohti                                                           | 0,85           | 0,84           | 0,92           | 0,92           |
| Vastaanottokäynnit terveysaseman sairaanhoitajalle tai terveydenhoitajalle asukasta kohti                            | 0,80           | 0,66           | 0,76           | 0,76           |
| Vastaanottokäynnit kuntoutusyksikön palveluun asiakasta kohti                                                        | 3,0            | 3,3            | 3,5            | 2,5            |
| Vastaanottokäynnit neuvolan lääkärille tai terveydenhoitajalle asiakasta kohti                                       | 3,6            | 3,7            | 3,7            | 3,8            |
| Vastaanottokäynnit koulu- tai opiskeluterveydenhuollon lääkärille tai terveydenhoitajalle asiakasta kohti            | 2,3            | 2,3            | 2,4            | 2,4            |
| Terveysasemien palveluita käyttäneiden osuus väestöstä (kokonaispeittävyys)                                          | 47             | 42             | 55             | 55             |
| Odotusaika lääkärin vastaanotolle päiväpoliklinikalla alle 60 min %                                                  | 68,3           | 66,6           | 70,0           | 70,0           |
| Odotusaika terveysaseman lääkärin vastaanotolle kiireettömässä asiassa potilailla, joilla on nimetty omalääkäri/ vrk | 30             | 24             | 21             | 21             |
| Päivystyksen perustason kokonaiskustannukset asukasta kohti/ euroa                                                   | 24,59          | 17,34          | 24,98          | 23,15          |
| Päivystysyksikössä toteutunut potilaan läpimenoaika keskimäärin/ hh:mm                                               | -              | 3:45           | 3:00           | 3:30           |

## 6 Perhepalvelut

|              | TP 2016  | KS 2017  | TA 2018  | %       | TS 2019  | TS 2020  | TS 2021  |
|--------------|----------|----------|----------|---------|----------|----------|----------|
| Tulot        | 37 105   | 21 110   | 12 876   | -39,0 % | 13 134   | 13 396   | 13 664   |
| Menot        | -158 607 | -127 485 | -108 774 | -14,7 % | -112 399 | -116 362 | -120 021 |
| Toimintakate | -121 502 | -106 375 | -95 898  | 10,9 %  | -99 266  | -102 965 | -106 357 |

|                         | TP 2016         | KS 2017         | TA 2018         | %              | TS 2019         | TS 2020         | TS 2021         |
|-------------------------|-----------------|-----------------|-----------------|----------------|-----------------|-----------------|-----------------|
| Myyntitulot             | 8 469           | 5 713           | 5 041           | -11,8 %        | 5 142           | 5 245           | 5 350           |
| Maksutulot              | 3 233           | 3 186           | 3 130           | -1,8 %         | 3 192           | 3 256           | 3 321           |
| Tuet                    | 23 202          | 10 983          | 3 878           | -64,7 %        | 3 955           | 4 034           | 4 115           |
| Muut tulot              | 2 200           | 1 227           | 827             | -32,6 %        | 844             | 861             | 878             |
| <b>Tulot yhteensä</b>   | <b>37 105</b>   | <b>21 110</b>   | <b>12 876</b>   | <b>-39,0 %</b> | <b>13 134</b>   | <b>13 396</b>   | <b>13 664</b>   |
| Henkilöstömenot         | -39 802         | -39 744         | -36 654         | -7,8 %         | -37 875         | -39 211         | -40 444         |
| Asiakaspalvelujen ostot | -44 495         | -48 884         | -46 468         | -4,9 %         | -48 016         | -49 709         | -51 272         |
| Muiden palvelujen ostot | -7 517          | -6 718          | -6 113          | -9,0 %         | -6 316          | -6 539          | -6 745          |
| Materiaalin ostot       | -1 123          | -1 117          | -785            | -29,7 %        | -811            | -840            | -867            |
| Avustukset              | -59 491         | -24 671         | -11 737         | -52,4 %        | -12 129         | -12 556         | -12 951         |
| Vuokrat                 | -6 050          | -6 198          | -6 872          | 10,9 %         | -7 101          | -7 351          | -7 583          |
| Muut menot              | -129            | -154            | -145            | -5,7 %         | -150            | -155            | -160            |
| <b>Menot yhteensä</b>   | <b>-158 607</b> | <b>-127 485</b> | <b>-108 774</b> | <b>-14,7 %</b> | <b>-112 399</b> | <b>-116 362</b> | <b>-120 021</b> |
| <b>Toimintakate</b>     | <b>-121 502</b> | <b>-106 375</b> | <b>-95 898</b>  | <b>10,9 %</b>  | <b>-99 266</b>  | <b>-102 965</b> | <b>-106 357</b> |

### 6.1 Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Perhepalvelujen tulosalue muodostuu psykososiaalisten palvelujen, lastensuojelun, aikuissosiaalityön ja maahanmuuttajapalvelujen tulosityksiköistä. Aiemmin perhepalveluihin kuulunut päihdepalvelujen tulosityksikkö lukuun ottamatta kuntouttavia asumispalveluja siirtyy 1.1.2018 alkaen terveystulosten tulosalueelle. Päihdepalvelujen kuntouttavat asumispalvelut ja aikuissosiaalityön mielenterveyskuntoutujien asumispalvelut keskitetään yhdeksi tuetun asumisen toimintayksiköksi 1.1.2018 alkaen. Lisäksi tuetun asumisen prosesseja yhdenmukaistetaan toimialatasoisesti. Maahanmuuttajapalvelut jatkaa omana tulosityksikkönään vuoden 2018 loppuun. Yksikön resurssit ja organisoituminen arvioidaan oleskeluluvan saaneiden määrän ja palvelujen tarpeen mukaan.

Perhepalvelujen toimintaan vaikuttavia keskeisiä väestötason muutoksia ovat Vantaan väestön kasvu, hyvinvoinnin ja köyhyyden polarisoituminen sekä niiden vaikutus kuntalaisten palvelujen tarpeeseen. Aiempi turvapaikanhakijoiden määrän äkillinen kasvu sekä muu maahanmuutto näkyy perhepalveluissa laajentuneena palvelujen tarpeena.

Toimintaympäristön muutoksista nousevia haasteita ovat valmisteilla oleva sote- ja maakuntauudistus, siihen liittyvät kunnan ja maakunnan tehtävien toimeenpano ja yhteensovittaminen sekä uudenlaiset palvelujen tuottamis- ja rahoitusmallit. Taloussuunnitelmakaudella otetaan käyttöön uusi asiakas- ja potilastietojärjestelmä Epic, jota valmistellaan Apotti-hankkeessa. Järjestelmän käyttöönotto on merkittävä toiminnanmuutos, joka tulee parantamaan ja yhdenmukaistamaan asiakastietojen dokumentointia sekä asiakastyötä. Vantaan ottaessa järjestelmän käyttöön sitä kehitetään edelleen, mikä voi aiheuttaa haasteita palvelujen tarjonnassa. Uuden järjestelmän käyttöön valmistaudutaan mm. perehdyttämällä koko henkilöstö asiakastietojen määramuotoiseen kirjaamiseen toteuttamalla kirjaamisvalmennuksia.

Perhepalvelujen organisaatiota on uudistettu vastaamaan entistä paremmin sosiaalihuoltolain velvoitteisiin ja muihin toimintaympäristön muutoksiin. Palvelurakennemuutoksen tavoitteena on siirtää palvelujen painopistettä korjaavista ja viimesijaisista palveluista varhaisemman tuen palveluihin.

Tulosalueen menomääräraha vuodelle 2018 on 108,8 milj. euroa. Tulomääräraha on 12,9 milj. euroa.

## 6.2 Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2018–2021

- Jatketaan palvelujen painopisteen muuttamista korjaavista ja kuntouttavista palveluista ennaltaehkäiseviin ja varhaisen tuen palveluihin.
- Perhepalvelujen kokonaisuutta kehitetään vastaamaan tulevan maakunnan sote-palvelurakennetta.
- Kehitetään palvelujen tuotanto- ja rahoitustapoja, kuten palveluseteli, henkilökohtainen budjetointi, ja ollaan mukana vaikuttavuusinvestointikehittämishankkeessa.
- Kehitetään mielenterveys- ja päihdepalvelujen prosesseja toimialalla.

## 6.3 Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen 2018

- Palvelutarpeen arviointi- ja asiakasprosesseja kehitetään ja yhdenmukaistetaan koko tulosalueella. Tätä tehdään laaja-alaisesti ja moniammatillisessa yhteistyössä asiakkaiden osallisuus mahdollistaen. Sosiaalihuoltolain mukaista omatyöntekijäyksiömallia sekä työparityöskentelyä kehitetään.
- Lastensuojelupalvelujen kehittämistä jatketaan uudistamalla johtamista ja johtamisjärjestelmää, tavoitteena työmäärien tasoittaminen, työntekijöiden pysyvyys ja rekrytoinneissa onnistuminen. Jatketaan edelleen perhepalvelujen kehittämis-, koulutus- ja rekrytointiohjelmia, jotta näissä asioissa onnistutaan.
- Luodaan toimivat yhteistyörakenteet perhepalvelujen ja terveyspalveluihin siirtyvien päihdepalvelujen välille.
- Päihdepalvelujen kuntouttavat asumispalvelut ja aikuissosiaalityön mielenterveyskuntoutujien asumispalvelut keskitetään yhdeksi tuetun asumisen yksiköksi 1.1.2018 alkaen.
- Valmistuva Koisoniityn asumispalvelukeskus otetaan käyttöön. Asumispalvelukeskuksessa kehitetään uusia, monialaisia palvelumuotoja.
- Valmistuva Kuuselan perhekuntoutuskeskuksen laajennus mahdollistaa perhekuntoutuksen ja perhearvioinnin kehittämisen omana toimintana.
- Maahanmuuttajapalveluissa (MAP) jatketaan laaja-alaista yhteistyötä TE-toimiston, kolmannen sektorin ja muiden kaupungin kotouttamistoimenpiteistä vastaavien toimijoiden kanssa kotoutumisen ja erityisesti työllistymisen edistämiseksi.
- Uusiniityntien asumisyksikössä kehitetään alaikäisenä yksin maahan tulleiden kotoutumistyötä.
- Vammaisten alle 18-vuotiaiden palvelutarpeen arviointia ja asiakasprosesseja kehitetään yhteistyössä vanhus- ja vammaispalvelujen kanssa.
- Perhepalvelut on aktiivisesti mukana lapsiperheiden palvelujen muutosohjelman pääkaupunkiseudun Lape-hankkeessa. Hankkeessa kehitetään perhekeskustoimintamallia, edistetään lasten ja perheiden hyvinvointia varhaiskasvatuksessa, kouluissa ja oppilaitoksissa sekä uudistetaan erityis- ja vaativan tason palveluja. Pääkaupunkiseudun Lape-hankkeessa Vantaa vastaa perhekeskustoiminnan kehittämisestä.
- Lisäksi palveluja kehitetään toteuttamalla seuraavia ulkopuolista rahoitusta saavia hankkeita ja ohjelmia:
  - Asunnottomuuden ennaltaehkäisyn kuntastrategiat - varhainen välittäminen, osallisuus ja asumisen tuki -hanke (Aku-hanke). Hankkeessa rakennetaan ennaltaehkäisevän asunnottomuuden kuntatasoinen ohjelma osana hallituksen asunnottomuuden ennaltaehkäisyn toimenpideohjelmia (Aune).
  - Henkilökohtainen budjetointi - Avain kansalaisuuteen -hanke. Hankkeessa kehitetään palvelujen järjestämistä henkilökohtaista budjetointia hyödyntäen.
  - Valtakunnallinen PRO SOS - uudenlaista sosiaalityötä rakentamassa -hanke. Perhepalvelut osallistuu Game on -osahankkeeseen, jossa tavoitteena on kehittää leikkisyyden ja pelillisyyden elementtejä hyödyntävä sosiaalisen kuntoutuksen toimintamalli.
  - Osallisuuden aika -hankkeessa lisätään lasten ja nuorten osallisuutta erityisesti lastensuojelun palveluissa.
  - Tonava - toimivat naapurustot Vantaalla - AMIF -hankkeessa kehitetään pakolaisten asuttamista sekä asumisen lähiohjausta. Hankkeelle haetaan rahoitusta syksyn 2017 aikana.

## 6.4 Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

| Perhepalvelut                                                                                               | TP 2015 | TP 2016 | KS 2017 | TA 2018 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|---------|---------|---------|
| Erityistä tukea tarvitsevan lapsen palvelutarpeen arvioinnit valmistuvat 3 kk määräajassa (THL raportointi) | 99 %    | 96 %    | 100 %   | 100 %   |
| Ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen hakemukset käsitellään 7 päivässä (THL raportointi)               | 100 %   | 100 %   | 100 %   | 100 %   |
| Lastensuojelun 0 - 17-vuotiaiden asiakkaiden osuus väestön 0 - 17-vuotiaista                                | ..      | 7,5 %   | ..      | 7,4 %   |
| Huostaanottojen tarve väestön 0-17 vuotiaissa                                                               | ..      | 0,18 %  | ..      | 0,16 %  |
| Uusien asiakkaiden palvelut -yksikön asiakaskontaktit/työpanos/työpäivä                                     | ..      | ..      | 3,5     | 3,6     |
| Aikuisten sosiaalityön yksikön asiakaskontaktit/työpanos/työpäivä                                           | 2,3     | 2,5     | 3,2     | 3,2     |
| Nuorten sosiaalityön yksikön asiakaskontaktit/työpanos/työpäivä                                             | 2,2     | 2,7     | 3,0     | 3,2     |
| Lastensuojelun tehostetun perhetyön osuus lastensuojelun 0-17-v asiakkaista                                 | ..      | ..      | ..      | 16,5 %  |
| Sosiaalihuoltolain mukaisen perhetyön asiakasperheet                                                        | ..      | ..      | ..      | 140     |
| Lapsiperheiden kotipalvelun työaika asiakkaiden kotona                                                      | 5,0     | 5,1     | 5       | 5,5     |
| Maahanmuuttajapalvelujen kotouttamistyön asiakaskontaktit/työpanos/työpäivä                                 | ..      | ..      | ..      | 3,3     |
| ..= uusi tunnusluku                                                                                         |         |         |         |         |

## 7 Vanhus- ja vammaispalvelut

|              | TP 2016  | KS 2017  | TA 2018         | %     | TS 2019  | TS 2020  | TS 2021  |
|--------------|----------|----------|-----------------|-------|----------|----------|----------|
| Tulot        | 29 430   | 22 215   | <b>23 700</b>   | 6,7 % | 24 174   | 24 657   | 25 151   |
| Menot        | -177 909 | -180 133 | <b>-181 355</b> | 0,7 % | -187 400 | -194 005 | -200 107 |
| Toimintakate | -148 479 | -157 918 | <b>-157 655</b> | 0,2 % | -163 226 | -169 348 | -174 956 |

|                         | TP 2016         | KS 2017         | TA 2018         | %            | TS 2019         | TS 2020         | TS 2021         |
|-------------------------|-----------------|-----------------|-----------------|--------------|-----------------|-----------------|-----------------|
| Myyntitulot             | 3 116           | 2 548           | 2 548           | 0,0 %        | 2 599           | 2 651           | 2 704           |
| Maksutulot              | 26 107          | 19 644          | 21 129          | 7,6 %        | 21 552          | 21 983          | 22 423          |
| Tuet                    | 165             | 0               | 0               | 0,0 %        | 0               | 0               | 0               |
| Muut tulot              | 41              | 23              | 23              | 0,0 %        | 23              | 24              | 24              |
| <b>Tulot yhteensä</b>   | <b>29 430</b>   | <b>22 215</b>   | <b>23 700</b>   | <b>6,7 %</b> | <b>24 174</b>   | <b>24 657</b>   | <b>25 151</b>   |
| Henkilöstömenot         | -55 751         | -58 794         | -59 746         | 1,6 %        | -61 738         | -63 914         | -65 924         |
| Asiakaspalvelujen ostot | -77 169         | -75 559         | -75 475         | -0,1 %       | -77 991         | -80 740         | -83 279         |
| Muiden palvelujen ostot | -27 154         | -27 494         | -26 944         | -2,0 %       | -27 842         | -28 823         | -29 730         |
| Materiaalin ostot       | -2 404          | -2 739          | -2 789          | 1,8 %        | -2 882          | -2 983          | -3 077          |
| Avustukset              | -6 034          | -8 388          | -8 387          | 0,0 %        | -8 667          | -8 972          | -9 254          |
| Vuokrat                 | -9 124          | -6 999          | -7 843          | 12,1 %       | -8 104          | -8 390          | -8 654          |
| Muut menot              | -273            | -161            | -170            | 5,9 %        | -176            | -182            | -188            |
| <b>Menot yhteensä</b>   | <b>-177 909</b> | <b>-180 133</b> | <b>-181 355</b> | <b>0,7 %</b> | <b>-187 400</b> | <b>-194 005</b> | <b>-200 107</b> |
| <b>Toimintakate</b>     | <b>-148 479</b> | <b>-157 918</b> | <b>-157 655</b> | <b>0,2 %</b> | <b>-163 226</b> | <b>-169 348</b> | <b>-174 956</b> |

### 7.1 Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Vanhus- ja vammaispalvelujen tulosalue vastaa vanhusten ja vammaisten palveluista.

Tulosalueella on valmisteltu organisaatiomuutos, jonka käyttöönottopilotit alkoivat kesällä 2017. Vuonna 2018 vakiinnutettavassa uudistuksessa nykyiset vanhusten avopalvelujen, hoiva-asumisen palvelujen ja vammaispalvelujen tulosyksiköt korvataan perustettavilla kotona asumisen tuen tulosyksiköllä ja erityisasumisen tulosyksiköllä. Sairaalapalvelujen tulosyksikön nimi muutetaan Vantaan sairaalaksi.

Kotona asumisen tuen tulosyksikön vastuulle kuuluvat keskitetty asiakasohjaus, kotihoito, vanhusten päivätoiminta, vammaisten päivätoiminta sekä vammaisten työllistymistä tukevat palvelut. Erityisasumisen tulosyksikkö järjestää ikääntyneiden ja vammaisten perhehoitoa, lyhytaikaishoitoa ja kuntoutusta sekä pitkäaikaista tuettua asumista tehostetussa palveluasumisessa, palvelutaloissa ja laitoshoidossa. Vantaan sairaala vastaa Vantaan perusterveydenhuollon sairaalatoiminnasta. Vantaan sairaala tuottaa geriatriasta akuuttihoitoa Peijaksen sairaalassa, kuntoutus- ja palliatiivista hoitoa Katriinan sairaalassa (Korson vanhustenkeskuksessa Katriinan perusparannuksen aikana) sekä kotisairaalahoitoa. Vanhus- ja vammaispalvelujen tulosalue vastaa osaltaan kaupungin tulevan hyvinvointiohjelman sekä siihen sisällytettävien ikääntyneiden ja vammaisten hyvinvointisuunnitelmien toimeenpanosta. Myös vanhus- ja vammaisneuvostojen toiminta toteutetaan poikkihallinnollisena kaikki toimialat käsittävänä verkostotyönä.

Vanhus- ja vammaispalvelujen toiminnan kustannustehokkuus on suurten kaupunkien kärjessä. Tulosalue tuottaa omana toimintana sairaalatoiminnan, valtaosan kotihoidon peruspalveluista, palvelutalotoiminnan, sosiaali- työn ja päivätoiminnan sekä osan vanhusten hoiva-asumisesta ja vammaisten asumispalveluista. Ostopalveluna

hankitaan vanhusten ja vammaisten asumispalveluja sekä erilaisia tukipalveluja. Palvelujen järjestämisessä hyödynnetään myös palvelusetelimallia.

Väestön nopea ikääntyminen lisää vanhus- ja vammaispalvelujen tarvetta ja kysyntää. Vantaan väestö vanhenee nopeasti ja myönteisestä hyvinvointikehityksestä huolimatta palvelujen tarve ja kysyntä kasvavat. 75 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa Vantaalla keskimäärin 700–800 henkilöllä vuodessa. Muistisairaudet ovat suurin iäkkäiden ihmisten pitkäaikaisen ja ympärivuorokautisen hoidon tarpeen aiheuttaja. Noin 10 prosenttia yli 75-vuotiaista sairastaa keskivaikeaa tai vaikeaa muistisairautta, mikä tarkoittaa noin 70 uutta muistisairasta henkilöä ympärivuorokautisen palvelun piiriin vuosittain. Kunnan on toteutettava iäkkään pitkäaikainen hoiva ensisijaisesti hänen kotiinsa annettavilla palveluilla. Vammaisten palvelutarpeen kasvun taustalla on kehitysvammaisten ja vaikeavammaisten asiakkaiden määrän kasvu noin 15:lla vuosittain sekä asiakaskunnan ikääntyminen. Lainsäädännön muutokset, omaishoitajien vapaapäiväoikeuden laajeneminen ja palveluihin pääsyn määräajat yhdistettynä palvelutarpeen kasvuun edellyttävät palvelujen onnistunutta kohdentamista ja toiminnan tuloksellisuuden jatkuvaa parantamista.

Taloussuunnitelmakaudella tulosalue valmistautuu sote- ja maakuntauudistukseen yhteistyössä Vantaan, erikoissairaanhoidon ja muiden pääkaupunkiseudun kuntien kanssa. Uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönottoon valmistaudutaan yhteistyössä muiden Apotti-hankkeen toimijoiden kanssa. Käyttöönottoa edeltää koko henkilöstön kouluttaminen järjestelmän käyttöön.

Tulosalueen menomääräraha vuodelle 2018 on 181,4 milj. euroa ja tulomääräraha 23,7 milj. euroa.

## 7.2 Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2018–2021

- Tuottavuuden ja vaikuttavuuden parantaminen.
- Palvelujen asiakaslähtöisyyden ja laadun varmistaminen.
- Turvallisen kotona asumisen edellytyksien parantaminen.
- Työhyvinvoinnin lisääminen hyvän esimiestyön ja toimivan työyhteisön tuella.
- Henkilöstön ja muiden resurssien joustavan käytön lisääminen.

## 7.3 Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen 2018

- Vakiinnutetaan v. 2017 valmisteltu uusi organisaatio- ja johtamisen malli.
- Vantaa kilpailuttaa yhdessä Helsingin ja Espoon kanssa uudistetun mallin mukaisesti kuljetuspalvelut. Uuden sopimuksen myötä liikkumista tukevia palveluja kehitetään sosiaalihuoltolain linjausten mukaisesti.
- Kotihoidon tuottavuutta parannetaan edelleen toiminnanohjausjärjestelmän avulla. Strategisen optimoinnin pilotoinnin tulokset hyödynnetään asiakastyössä ja kotihoidon logistiikassa.
- Vanhus- ja vammaispalvelujen asiakassegmentointia jatketaan ja hyödynnetään palvelujen kohdentamisessa.
- Vammaisten asiakasohjausta kehitetään käyttöönottopilotin pohjalta; mm. vammaisten asiakkaiden neuvontaa, palvelutarpeen arviointia, palveluohjausta ja asiakkaiden hyvinvoinnin tukemista sekä verkostoyhteis- työtä kehitetään. Vammaisten alle 18-vuotiaiden palvelujen integrointia ja palvelutarpeen arviointia uudistetaan yhteistyössä perhepalvelujen kanssa vastaamaan uudistuvaa lainsäädäntöä.
- Uudistetun omaishoitolain voimaantulevat muutokset toteutetaan; näitä ovat mm. omaishoitajien jaksamisen tukeminen kotiin vietävän valmennuksen ja vertaistukimuotojen kehittämisen kautta. Omaishoitajan vapaapäivien ja tilapäishoitopäivien järjestämistä erityisasumisessa kehitetään.
- Vammaisten päivätoiminnan ja vanhusten päivätoiminnan sisältöä kehitetään monimuotoistamalla toiminto- ja tarve- ja asiakaslähtöisesti asiakasosallisuutta tukien.
- Vammaisten henkilöiden työllistymisen toimintamallia kehitetään edelleen ja toimintaa laajennetaan. Avustavien tehtävien järjestäminen Malminiityn hoivakodeissa ja vanhusten tehostetun palveluasumisen omien yksiköiden pesulatoiminnassa jatkuu Malminiitty-hankkeessa pilotoidun toimintamallin mukaisesti.



- Kotikuntoutustoimintaa laajennetaan proaktiiviseen suuntaan ja toimintamallia kehitetään tiiviisti yhteistyökumppaneiden kanssa. Akuutti arviointi- ja kotikuntoutusyksikön toimintaa arvioidaan ja kehitetään. Sosiaalista kuntoutusta tarvitsevien vanhusasiakkaiden palveluja kehitetään yhteistyössä eri verkostojen kanssa.
- Asiakkuuskriteerejä tarkastellaan ja yhtenäistetään osana sote- ja maakuntauudistustyötä.
- Etäkuntoutuksen toimintamalli vakinaistetaan, ateria-automaattiratkaisu otetaan käyttöön yhdeksi ateriapalveluvaihtoehdoksi ja lääkeautomaattipalvelu vakinaistetaan.
- Aktiivista erityisasumista kehitetään edelleen niin omassa toiminnassa kuin ostopalveluissakin. Toimintatapojen ja johtamisen yhtenäistämällä pyritään varmistamaan ihmislähtöisen, kustannustehokkaan ja vaikuttavan palvelun toteutuminen kaikissa erityisasumisen yksiköissä.
- Vanhusten ja vammaisten laitoshoidon vähentämistä jatketaan palvelurakenteen kehittämisohjelman mukaisesti. Vammaisten laitoshoidon purkua jatketaan, tavoitteena 14 laitospaikan vähentäminen taloussuunnitelmakaudella.
- Korson vanhustenkeskuksen 1. kerroksen tilojen vapautuessa sairaalapalveluilta tilat otetaan erityisasumisen palvelujen käyttöön.
- Martinlaaksontien kehitysvammaisten asumisyksikkö otetaan käyttöön vuoden 2018 alussa.
- Valmistaudutaan Myyrmäkeen valmistuvan vanhustenkeskuksen käyttöönottoon, arvioitu valmistuminen v. 2019.
- Simonkylän kiinteistön A-talon käyttötarkoitusta, peruskorjaus- tai uudisrakennustarvetta arvioidaan uudelleen Tikkurilan vanhustenkeskuksen hankeselvityksen yhteydessä.
- Asumispalvelujen lääkäripalvelujen siirtyminen vanhus- ja vammaispalveluista terveysterveystietoihin valmistellaan syksyn 2017 aikana.
- Vaikeavammaisten palveluasumisen eri vaihtoehtoja selvitetään, ja toteutetaan selvityksen pohjalta mahdollinen kilpailutus.
- Vantaalla on käytössä Kaunialan sairaalassa yhteensä 140 paikkaa (tilanne 6/2017). Kaunialan sopimusveloitteen mukaisiin vuoden 2018 40:een mahdolliseen laitoshoidon lisäpaikkaan ei ole talousarviossa täysi- määräisesti varauduttu. Neuvotteluja laitoshoidon muuttamisesta tehostetuksi asumispalveluksi jatketaan, tavoitteena Kaunialan toiminnan muuttaminen vastaamaan Vantaan kaupungin tarvetta ja vanhuspalvelu- lain vaatimuksia.
- Katriinan sairaalan B-talon peruskorjauksen valmistuttua keväällä 2018 sairaansijamäärä kasvaa 14:llä. Toimintaa kehitetään uusissa tiloissa vastaamaan nykyaikaista kuntoutusta sekä palliatiivista ja saattohoitoa. Palliatiivista hoitoa kehitetään yhteistyössä erikoissairaanhoidon kanssa.
- Kotisairaaloiminnassa kehitetään palliatiivisen ja saattohoidon osaamista.
- Päiväsairaalan ja geriatriksen vastaanoton toimintaa integroidaan (peruskorjauksen jälkeen) ja kehitetään tukemaan vantaalaisten ikäihmisten kotona asumista. Toimintaa yhdenmukaistetaan Uudenmaan kuntien kanssa.
- Geropsykiatrian yhteistyöosaston toimintaa kehitetään (mahdollinen laajentaminen) Katriinan peruskorjauksen valmistuttua.
- Henkilöstöressurssien optimaalisella käytöllä parannetaan asiakas- ja potilasturvallisuutta, hoidon laatua sekä lisätään henkilökunnan työhyvinvointia.

## 7.4 Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

| Vanhus- ja vammaispalvelut                                            | TP 2015 | TP 2016 | KS 2017 | TA 2018            |
|-----------------------------------------------------------------------|---------|---------|---------|--------------------|
| 75+ kotona asuvien osuus väestöstä                                    | 92,2 %  | 92,7 %  | 92,5 %  | 93,0 %             |
| Kotihoidon käynnit <sup>1)</sup>                                      | 369 606 | 387 550 | 377 400 | 401 618            |
| Palvelutalojen käynnit                                                | 326 972 | 343 320 | 339 010 | 343 500            |
| Omaishoidontuen peittävyys 75-v / 75+ väestö, 31.12                   | 3,0 %   | 2,7 %   | 3,0 %   | 3,0 %              |
| Säännöllisen kotihoidon piirissä 75 täyttäneitä/75+ väestö 31.12      | 8,8 %   | 9,1 %   | 9,5 %   | 9,0 %              |
| Kotihoidon kentän käynnit / henkilötyövuosi                           | 2 192   | 2 303   | 2 295   | 2 500              |
| Hoiva-asumisen paikat/75 vuotta täyttänyt väestö, %                   | 10,3 %  | 9,8 %   | 10,2 %  | 8,9% <sup>2)</sup> |
| Terveyskeskussairaalan hoitojakso/sairaaansija                        | 12,6    | 13,9    | 14,0    | 17,3               |
| Tuettu ja ohjatusti asuvien osuus kehitysvammaisten asumispalveluissa | 37,0 %  | 31,0 %  | -       | 35,0 %             |

1) Sisältää tehostetun kotihoidon 2014-2016, johon kuuluu sairaalapalveluista siirtynyt kotisairaala.

2) Mikäli Kaunialan sopimusveloitteen mukaiset laitoshoidon 40 paikkaa tulevat käyttöön, peittävyys on 9,2 %.

## Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala - tulokortti 2018

| Tavoitteen nro                                          | Toimialan tavoite                                                                                                        | Toimenpide                                                                                                                                                                         | Tavoitteen mittari(t)                                                                                                                                                               | Mittarin lähtötaso, v:n 2016 loppu                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Mittarin tavoitetaso 2018                                                                                                                                                              | Vastuuhenkilö                              | Tavoitteen toteutumista uhkaavat riskitekijät                                                                                  |
|---------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Vahvistamme taloutta</b>                             |                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                        |                                            |                                                                                                                                |
| 1                                                       | Tulosalueiden menot toteutuvat talousarvion mukaisina lisääntyvästä palvelutarpeesta huolimatta                          | Talousohjelman kehittämiskärkien toteutus                                                                                                                                          | TA 2018 toteutuminen                                                                                                                                                                | Tilinpäätös 2017                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Oman toiminnan menokasvu ilman sisäisiä vuokria max 1,6 % vrt tilinpäätös 2017                                                                                                         | kaikki tulosalueet                         | Palvelutarpeet lisääntyvät, uudistusten valmistelu vaatii yllättävää resursointia                                              |
| <b>Lisäämme kaupungin elinvoimaa</b>                    |                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                        |                                            |                                                                                                                                |
| 2                                                       | Sote- ja maakuntauudistuksen valmistelu vantaalaisten laadukkaat palvelut varmistaa                                      | Toteutetaan uudistuksen edellyttämät valmistelutehtävät huolehtien Vantaan elinvoimasta                                                                                            | Uudistuksen valmistelu lainsäädännön edellyttämällä tavalla vantaalaisten etu turvaten                                                                                              | Lakiuudistukset valmistelussa                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Uudistus valmisteltu lainsäädännön edellyttämällä tavalla                                                                                                                              | akj                                        | Lainsäädännön viivästyminen tai epäselvyys, hankkeen laajuuden hallinta                                                        |
| <b>Edistämme asukkaiden hyvinvointia</b>                |                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                        |                                            |                                                                                                                                |
| 3                                                       | Uudistetaan rakenteet terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi yhdessä muiden toimialojen kanssa                          | Osallistutaan kaupungin hyvinvointiryhmä Hyryssä valmisteltavaan laadintaprosessiin                                                                                                | Tarkoituksenmukainen terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen rakenne luodaan                                                                                                          | Kuntatasoinen kaupungin hyvinvointiryhmä toiminnassa                                                                                                                                                                                                                                                                              | Tarkoituksenmukainen sote- ja maakuntauudistuksen huomioiva terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen rakenne luotu                                                                        | kaikki tulosalueet, talha raportoi         | Kansallinen päätöksenteko viivästyy                                                                                            |
| 4                                                       | Ikääntyneet pystyvät asumaan turvallisesti kotonaan                                                                      | Kotona asumisen mahdollistavia palveluja kehitetään edelleen                                                                                                                       | - Omassa kodissa asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvaa<br><br>- Ikääntyneiden oikea-aikainen ja vanhuspalvelulain mukainen palvelutarpeen arviointi ja palvelun piiriin pääsy | - Omassa kodissa asuvia 92,7% Vantaan 75 vuotta täyttäneistä<br><br>- Palvelutarpeen arviointi uusille 75 vuotta täyttäneille asiakkaille keskimäärin 7 vuorokaudessa<br>- Asiakas saa tarvittavat kotihoidon palvelut heti päätöksen jälkeen<br>- Pitkäaikaiseen ympärivuorokautiseen hoivaan ei yli 3 kk odottaneita asiakkaita | Omassa kodissa asuu 93,0 % Vantaan 75 vuotta täyttäneistä<br><br>Ikääntyneiden määrän kasvusta huolimatta odotusajat palveluihin eivät kasva vuoden 2016 lähtötasosta                  | vanhus- ja vammais- palvelut               | Muistisairaiden määrän ennakoitua suurempi kasvu                                                                               |
| 5                                                       | Lapsiperheiden hyvinvointi paranee ennalta ehkäisevällä työllä ja uudistuvilla sosiaalihuoltolain mukaisilla palveluilla | Lasten ja perheiden varhaisen tuen palveluja uudistetaan tulosalueilla                                                                                                             | Huostaanottojen tarve vähenee                                                                                                                                                       | Huostaanotettuna 0,18 % Vantaan 0-17 -vuotiaista                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Huostaanotettuna vähemmän kuin mittarin lähtötaso vuoden 2016 lopussa                                                                                                                  | kaikki tulosalueet, perhepalvelut raportoi | Perheiden tilanteiden kriisiytyminen, kaupungin ehkäisevien toimien oikea kohdentuminen                                        |
| 6                                                       | Kotoutumisen onnistuminen Vantaalla varmistetaan                                                                         | - kotoutumisen onnistuminen arvioidaan<br>- kotoutumissuunnitelmien mukaisia toimia edistetään                                                                                     | Kotoutumissuunnitelmat toteutuvat                                                                                                                                                   | Ei toteutumisarviointia vuodelta 2016                                                                                                                                                                                                                                                                                             | V. 2016 maahanmuuttajapalvelujen asiakkaaksi tulleista v. 2018 aikana:<br>- osallistuu TE-toimiston suomen kielen koulutukseen 80 %<br>- oma vuokrasopimus 70 %<br>- työllistynyt 12 % | perhepalvelut                              | Yleinen yhteiskuntakehitys, hallitsematon maahanmuutto                                                                         |
| <b>Olemme edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä</b> |                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                        |                                            |                                                                                                                                |
| 7                                                       | Palvelujen asiakaslähtöisyyttä vahvistetaan                                                                              | Otetaan käyttöön uusia asiakaslähtöisyyttä vahvistavia palveluprosesseja                                                                                                           | Toteutetut asiakaslähtöisyyttä vahvistavat palveluprosessien uudistukset                                                                                                            | Käytössä olevat palveluprosessit                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Tulosalueet raportoivat tehdyistä palvelujen asiakaslähtöisyyttä vahvistavista toimenpiteistä                                                                                          | kaikki tulosalueet                         | Toimintapojen hidas muutos                                                                                                     |
| 8                                                       | Uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän onnistunut käyttöönotto                                                       | Toteutetaan uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönotto suunnitellusti                                                                                                 | Uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönotto toteutuu suunnitellusti                                                                                                     | Päätökset uuteen asiakas- ja potilastietojärjestelmään siirtymisestä tehty                                                                                                                                                                                                                                                        | Käyttöönotto toteutunut suunnitelluissa toiminnoissa                                                                                                                                   | kaikki tulosalueet, talha raportoi         | Perustehtävien vaikeutuminen järjestelmän käyttöönottoon sidotun henkilökunnan määrän vuoksi, toimintatapojen muutosten hitaus |
| 9                                                       | Kuntalaisten osallisuuden eri muotoja lisätään                                                                           | Kuntalaisten osallisuutta ja osallisuuden eri muotoja toiminnan kehittämiseen lisätään tulosalueilla                                                                               | Kuntalaisten osallisuus-mahdollisuudet toiminnan kehittämiseen lisääntyy                                                                                                            | Ei lähtötasotietoa                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Tulosalueet raportoivat toteutetut kuntalaisten osallisuutta mahdollistaneet lisätoiminnot                                                                                             | kaikki tulosalueet                         | Kehittämistyön riittävä resursointi samanaikaisten suurten uudistusten aikana                                                  |
| <b>Johdamme uudistuen ja osallistuen</b>                |                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                        |                                            |                                                                                                                                |
| 10                                                      | Taitava muutosjohtaminen                                                                                                 | Linjajohtajien muutosvalmennukset toteutetaan ja uutta osaamista hyödynnetään tavoitteellisesti johtamismallien kehittämisessä                                                     | Linjajohtajien muutosvalmennus toteutetaan                                                                                                                                          | Suuriin toimintaympäristön muutoksiin varautuen sovittu muutosvalmennusten toteutuksesta                                                                                                                                                                                                                                          | Linjajohtajien muutosvalmennus toteutettu                                                                                                                                              | kaikki tulosalueet, talha raportoi         | Epävarmuus kansallisista ratkaisuista, henkilöstövajaeet johtamisrakenteen avaintehtävissä                                     |
| 11                                                      | Työhyvinvoinnin tukeminen henkilöstön jaksamisen, pysyvyyden ja onnistuneen rekrytoinnin varmistamiseksi                 | Terveysturvallisuusjohtamisen toimintamallien käyttäminen, tuunatun työn lisääminen, terveysperusteisten uudelleen sijoitusten onnistuminen, rekrytointimarkkinoinnin tehostaminen | - terveysperusteiset poissaolot<br>- vakanssien täyttöaste<br>- tuunatun työn päivät                                                                                                | - terveysperusteiset poissaolot 5,2 %<br>- vakanssien täyttöaste, lähtötaso 95,2 (11/2016)<br>- tuunatun työn päiviä 972                                                                                                                                                                                                          | - terveysperusteiset poissaolot vähenee 0,2 %<br>- vakanssien täyttöaste ei heikkene<br>- tuunatun työn päivät, määrä kasvaa                                                           | kaikki tulosalueet, talha raportoi         | Kansalliset muutokset kuorimittavat työyhteisöjä ennakkoimattomalla tavalla, rekrytointikilpailu osaavasta työvoimasta kasvaa  |